



VENEILY EUROOPAN MERIALUEILLA

Tähän monisteeseen on koottu muistilistan tavoin pitemmällä merimatalla huomioitavia asioita.

SISÄLLYS

1. Tiedonhankintavelvollisuus
2. Matkan etukäteissuunnittelu
 - 2.1. Reittisuunnitelma ja kustannusarvio
 - 2.2. Miehistö
 - 2.3. Vene
 - 2.4. Raha
 - 2.5. Tarvittavat asiakirjat
 - 2.5.1. Henkilöt
 - 2.5.2. Lemmikkieläimet
 - 2.5.3. Alus
3. Suomesta lähtö ja paluu
4. Siirtyminen Schengen maasta toiseen
5. Siirtyminen Schengen maasta toiseen EU-maahan, joka ei kuulu Schengen sopimukseen tai ei EU-maahan
6. Ostokset ulkomailta
 - 6.1. EU:n alueella matkustavat
 - 6.2. EU:n ulkopuolelta EU:hun saapuvat
7. Viestintä
 - 7.1. VHF/DSC -puhelin
 - 7.2. Matkapuhelimet
8. Terveystenhoito
9. Navigointi
 - 9.1. Reittijakojärjestelmät ja väylät
 - 9.2. Kartat
 - 9.3. AIS -vastaanotin
 - 9.4. Tutka
 - 9.5. IPTS viestit
 - 9.6. Sotilasalueet
 - 9.7. Kalastajat ja kalanpyydykset
 - 9.8. Sisävedet
 - 9.9. Sää
10. Meripelastus
11. Liputus ulkomailla
12. Luonnonsuojelualueet ja ympäristö
13. Satamaan saapuminen, kiinnittyminen ja ilmoittautuminen
14. Satamassa
15. Veneen huolto



1. TIEDONHANKINTAVELVOLLISUUS

Aluksen päällikkö on tiedonhankintavelvollinen koskien kaikkia sääntöjä, joita tarvitaan merenkulussa toisen valtion vesialueilla. Tietämättömyyteen ei voi vedota. Suomessa opittu hyvä veneilytapa auttaa selviämään tavallisimmista pulmista. Vaikka merenkulkuun liittyvät lait ja asetukset ulkomailla poikkeavat hieman suomalaisista vastaavista, niiden henki on sama. Kannattaa siis kerrata seuraavat säädökset Suomessa.

Meriteiden säännöt
Sisävesisäännöt (Euroopan joilla CEVNI)
Veneliikenneasetus
Merilaki (6. luku §§8-12)
Rikoslain 23. luku, pykälät 5 ja 8
Laki meripelastuspalvelusta
Asetus aluksille annettavista pysähdysmerkeistä
Asetus huvialusten lipuista
Asetus vuokraveneiden turvallisuudesta

2. MATKAN ETUKÄTEISSUUNNITTELU

2.1. Reittisuunnitelma ja kustannusarvio

Reittisuunnitelman perusteina on syytä pitää mielessä seuraavat asiat. Reitti on sellainen, että aluksen päällikön tiedot ja taidot siihen riittävät. Muista päällikön vastuu, joka Suomessa on määritelty merilaissa, meripelastuslaissa, laissa ja asetuksessa aluksista aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Veneen on varusteineen oltava soveltuva suunnitellulle reitille. Päällikön ja miehistön on tunnettava vene ja sen varusteet. Miehistön pätevyys ja voimien on oltava riittävät. Useamman vuorokauden yhtäjaksoisesti kestävät matkat vaativat miehistöltä ja päälliköltä huomattavasti enemmän kuin yhden päivän etapit.

Reitin varrella on oltava varsinkin moottoriveneelle sopivia tankkauspaikkoja. On tunnettava veneen polttoaineen kulutus eri olosuhteissa. Tuuli on ilmaista, melkein kaikki muu matkalla maksaa. Kannattaa ainakin karkeasti käydä läpi ne asiat, joista matkan kokonaiskustannus muodostuu. Satamamaksut veloitetaan veneen pituuden mukaan. 12 metrin pituuden kohdalla on selvä hintaporras kalliimpaan suuntaan. Satamamaksut ovat sesonkiaikaan (kesä-, heinä- ja elokuu) huomattavasti kalliimmat.

Muistilista:

- Tutustu ennalta etappisatamiin
 - satamakirjat
 - etappisataman valintaperusteita voi olla mm. suojaisuus, turvallisuus, kaikissa olosuhteissa avoimena (myrsky, vuorovesi), nähtävyydet
- Laadi karkea reittisuunnitelma ja varaa reitille riittävästi aikaa. Aina ei sää suosi.
- Merkitse reittisuunnitelmaan tankkauspaikat, erityisesti, kun liikut moottoriveneellä
- Tunnista ei Schengen -maat (mm Irlanti, Yhdistynyt kuningaskunta, Kypros), ei EURO -maat (mm. Turkki) ja selvitä niiden erityispiirteet



- Kustannusarviossa huomioon otettavaa
 - ruoka ja muut elinkustannukset
 - polttoaine
 - veneen huoltokulut, varaosat
 - satamamaksut
 - kanavamaksut
 - merikartat ja satamakirjat
 - mahdollinen telakointi
 - taksit, junat, pääsymaksut ym.
 - veneeseen mahdollisesti tarvittava lisävarustelu ennen matkaa
 - mahdolliset miehistön vaihtokulut
 - vakuutusmaksut

2.2. Miehistö

Aluksen päälliköllä ja miehistöllä tulee olla riittävä pätevyys suunnitellulle reitille. Veneilyjärjestöt, kuten Suomen Purjehdus ja Veneilyliitto (SPV) tarjoavat sopivaa koulutusta niin päälliköille kuin muillekin miehistön jäsenille. Hyvin soveltuvia kursseja ovat esimerkiksi veneilijäkurssi ja päällikkökurssi. Eri kursseista on lisätietoja SPV:n kotisivuilla. Meripelastukseen liittyvä koulutus ja ensiaputaitojen osalta ainakin kertaus saattaa olla tarpeen.

- Aluksen päällikön pätevyys
- Miehistön pätevyys ja lukumäärä

2.3. Vene

Veneen kunto on ratkaisevaa onnistuneen matkan tekemiseksi. Perusvaatimus on, että vene on katsastettu. Kun suunnittelet pitempää ulkomaan matkaa, kannattaa harkita aluksen katsastamista vaativampaan katsastusluokkaan. Näin tulee automaattisesti osa tärkeitä varusteita mukaan ja tarkastettua. Sen lisäksi on syytä käyttää omaa harkintaa muun lisävarustuksen hankkimisessa. Seuran katsastajat neuvovat tässä asiassa mielellään. Kun alukseen tulee uusia välineitä, tulee huolehtia myös niiden käyttöön harjaantumisesta.

Veneen on syytä olla myös vakuutettu. Suomalaisista vakuutusyhtiöistä saa vakuutuksia Itämeren alueelle, mutta kun matkataan pidemmälle, pitää vakuutus usein ottaa jostain ulkomaisesta yhtiöstä. Vakuutusmaksut kallistuvat merkittävästi, kun liikutaan Itämeren ulkopuolella. Vakuutukseen tulee sisältyä myös vastuuvakuutus, sillä on paljon satamia, joihin ei pääse, ellei vastuuvakuutus ole voimassa ja siitä todistusta mukana.

Työkalut ja mukaan tulevat varaosat kannattaa käydä läpi. Varaosia kannattaa olla mukana ehkä tavallista enemmänkin, koska oikeiden osien löytäminen voi viedä ulkomailla paljonkin aikaa. Varaosien hinnat ovat tuskin merkittävästi edullisempia ulkomailla.

Veneen laitteiden manuaalit pitää olla mukana, jotta voi itse selvittää mahdolliset ongelmat ja niissä on yleensä lisäksi mainittuna valmistajan huoltopisteet ja niiden yhteystiedot.

Euroopassa on kaikissa maissa 220-240 voltin, 50 hertsin vaihtojännite. Euro-normin mukaiset pistokkeet ovat käytössä lähes kaikissa satamissa. Erilaisille maksimivirroille on erilaiset pistokkeet. Mukaan kannattaa ottaa useammalle virralle sopivia adaptoreita ja ehkä haaroituskappaleitakin.

Polttoainetta on hyvin saatavissa kaikista merkittävistä satamista. Venepoltto-aine on verollista kuten Suomessakin.

Kun matkareittisi on Itämeren alueella riittää normaalisti, että Suomesta lähdetessä kaasupullo(t) on täynnä. Pidemmälle matkalle on syytä vaihtaa pullo(t) yleisemmin saatavissa oleviin Camping Gas pulloihin. Nämä pullo(t) vaativat toisenlaisen paineen alennusventtiilin. Camping Gas pulloja ja siihen sopivia venttiilejä saa myös Suomesta. Katsastetussa veneessä ovat turvavarusteet kohtuullisen hyvin kunnossa. Lisäksi voi harkita myös muita turvavarusteita, joita on lueteltu alla olevassa luettelossa. Niiden hankinnan ratkaisee, millaisella reitillä kuljetaan. Kuljetaanko rannikon suuntaisesti, vai



onko reitillä pitempiä avomeriosuusia. Vuodenajallakin voi olla merkitystä. Jos vesi on kylmää, on pelastautumispuku hyvä turvaväline. Harvoin turvallisuusvarusteita kuitenkaan on liikaa.

Muistilista:

- Veneen kunto (runkokatsastus, vuosikatsastus, takilan erityistarkastus)
- Veneen vakuutukset
- Työkalut
- Varaosat
- Laitteiden käyttö- ja huoltomanuaalit
- Maasähkön erilaiset pistokkeet
- Nestekaasupullot ja niihin sopivat paineen alennusventtiilit
- Turvallisuus varusteita katsastusvarusteiden (VHF -puhelin) lisäksi
 - pelastuslautta, pelastautumispuku, hätäpoiju EPIRB, toinen GPS, lisää laskuvarjoraketteja ja soihtuja
- Kartat
 - Merikortit paperilla (ja sähköisenä)
 - Reeds Nautical Almanac vuorovesialueelle (tai muu vastaava)
- Muu kirjallisuus
 - Lokikirjat, satamakirjat, veneilyyn liittyvät kurssikirjat, ensiapukirja, ym. matkalukeminen

2.4. Raha

Pankkiautomaatteja, joista voi nostaa rahaa yleisimmillä luottokorteilla, löytyy yleisesti kaikista satamista. Luottokortit Visa ja Mastercard käyvät maksuvälineiksi lähes kaikkialla. Jotkin polttoaineasemat sen sijaan vaativat käteismaksun. Käteistä onkin syytä olla mukana riittävästi.

Jos olet matkalla pidempään muista huolehtia, että kaikki maksusi ovat suora-maksuja tai joku niistä huolehtii. Ikävää on huomata, että Visa -kortti ei toimi, kun jokin pieni lasku on mennyt perintään. Tämän voi kyllä estää siten, että saman perheen luottokortit eivät liity samaan tiliin. Kanaalin saarilla ja Yhdistyneissä kuningaskunnissa tarvitaan puntia, muuten pärjää euroilla.

Muistilista:

- tarvitsenko muuta valuuttaa kuin Euroja
- luottokortit
- suoramaksut, e -laskut

2.5. Tarvittavat asiakirjat

2.5.1. Henkilöt

EU:n jäsenvaltioiden välillä ei tehdä rajatarkastuksia. Tämä on EU -lainsäädäntöön kuuluvan niin sanotun Schengen -sopimuksen ansiota. Schengen -sopimusta soveltavat täysimääräisesti: Alankomaat, Belgia, Espanja, Italia, Itävalta, Kreikka, Latvia, Liettua, Luxemburg, Malta, Portugali, Puola, Ranska, Ruotsi, Saksa, Slovakia, Slovenia, Suomi, Tanska, Tsekki, Unkari ja Viro sekä Islanti ja Norja (jotka eivät ole EU-maita).

EU -maista Kypros, Bulgaria ja Romania eivät vielä ole mukana Schengen-alueessa (2010).

Vaikka pakollisia tarkastuspaikkoja ei enää olekaan, on syytä aina pitää mukana passi tai henkilökortti. On huomattava, että kun saavutaan mereltä satamaan ei viranomaisen voi aina tietää tullaanko Schengen -maasta vai ei.

Tämän vuoksi yleensä lähes aina satamissa halutaan nähdä passi.

Mukana matkustavilla lapsilla on oltava oma passi tai henkilökortti tai heistä on oltava merkintä aikuisen passissa.



EU:n ulkorajaa ylitettäessä tarvitaan aina voimassa oleva passi. Viisumi tarvitaan monissa EU:n ulkopuolisissa maissa.

Mikäli matka on tarkoitus tehdä vuokratulla veneellä, tarvitaan usein osoitus vähintään kipparin taidoista. Tähän tarkoitukseen käy hyväksytysti suoritettu SPV:n päällikkötutkinto ja sen perusteella hankittu kansainvälisen huvi-veneekuljettajankirja. Eräät EU-maat asettavat sen ehdoksi myös sisäisillä kulkuvesillä.

VHF -puhelin on välttämättömyys ja se edellyttää luvan itse puhelimelle sekä käyttäjälle. Mikäli veneessäsi on valopistooli, on syytä selvittää etukäteen, miten reitilläsi olevat maat siihen suhtautuvat (ei suositeltava).

Jos liikut Euroopan joilla, kanavissa tai Alankomaiden sisämerillä tarvitset CEVNI - pätevyystodistuksen (kts. spv.fi)

Muistilista:

- Passi tai kuvallinen henkilötodistus jokaiselle miehistön jäsenelle
- Viisumi
- Miehistöluettelo, ilmoitus aluksesta
- Kansainvälinen huviveneekuljettajan todistus
- Radiopuhelimen hoitajan todistus
- Valopistoolin hallussapitolupa ja varmistus, että voit sen viedä niihin maihin, jossa veneilet
- CEVNI -pätevyystodistus
- Eurooppalainen sairaanhoitokortti (kts. terveydenhuolto)
- Matkavakuutustodistus

2.5.2. Lemmikkieläimet

Kissat ja koirat mukana veneessä ovat hyvin yleisiä. Lemmikilleen saa tarvittavan lemmikkieläinpassin eläinlääkäriltä. Kissoilla ja koirilla tulee passissa olla tiedot voimassaolevasta raivotautirokotuksesta. Irlanti, Malta ja Yhdistynyt kuningaskunta edellyttävät myös lääkitystä punkkeja ja heisimatoa vastaan. Suomi ja Ruotsi vaativat heisimatokäsittelyn. Eläimellä on oltava tunnistamista varten sähköinen mikrosiru.

2.5.3. Alus

Satamissa kysytään yleensä aina aluksen papereita. Meillä käytössä olevista asiakirjoista ulkomailla ovat kelvanneet venekerhon venetodistus ja Trafín rekisteröintitodistus (ennen maistraatista). Nämä riittävät osoittamaan veneen mitat, kotimaan ja omistussuhteen. Kerhon venetodistuksen lisäksi kannattaa olla mukana toinen näistä kahdesta muusta.

Tarvittaessa on pystyttävä osoittamaan, että 1.1.1987 jälkeen valmistuneen veneen alv -maksu on suoritettu. Tämän todistuksen voi hankkia verovirastosta

VHF-puhelin vaatii luvan itse puhelimelle käyttäjän luvan lisäksi. Mikäli veneeseen on hankittu turvallisuuden takia EPIRB -lähetin, vaatii sekin luvan. Aluksen radiolupa merkitään VHF -puhelimelle lisäksi EPIRB -laite ja tutka, mikäli sellainen veneessä on. PLB (personal location beacon) tarvitsee aivan oman lupansa, koska sen käyttö ei ole sidottu alukseen eikä sen lähettämä tieto sisällä aluksen tunnistetietoja vaan ainoastaan henkilön henkilötiedot.

Aluksen asiakirja on myös lokikirja, johon on hyvä kirjata matkan edistyminen väliaikoinen ja paikkoineen sekä mahdolliset erityiset havainnot. Mikäli veneen päällikköä vaihdetaan matkan aikana, olisi sekin kirjattava lokikirjaan.



Muistilista:

- Venetodistus ja rekisteröintitodistus
- Englanninkielinen valtakirja veneen kuljettamiseen, mikäli veneen omistaja ei ole mukana
- Todistus venevakuutuksesta, johon sisältyy vastuuvakuutus. Vakuutus-
ehtojen ulottuvuus ko. merialueelle tarkistettava
- VHF radiopuhelinlupa ja siihen muut radiolähettimien lupamerkinnot
- Alv -todistus
- Lokikirja
-

3. SUOMESTA LÄHTÖ JA PALUU

Suositus on, että Suomesta lähdettäessä ja Suomeen tultaessa käytetään virallisia väyliä, vaikka matkasi kohteena on Schengen -maa. Näin todennäköisemmin vältät viranomaisten pistokoetarkastukset. Kun lähdet Suomesta, kannattaa myös tehdä ilmoitus viranomaisille ja kertoa mihin on menossa ja milloin aiot palata. Ilmoitus ei ole pakollinen, mutta turvaa matkaasi.

Muistilista:

- Suomen sisäisten aluevesien ylityksessä suositetaan käytettäväksi virallista kulkuväylää
- Sivuuutusilmoitusta ei tarvitse tehdä, mutta siitä voi olla hyötyä oman turvallisuuden kannalta
- Jos olet tulossa tai olet menossa suoraan ei-Schengen -maahan, tulee, sinun tulee kulkea passintarkastuksen kautta

Ahvenanmaa

- Veneilijän käytävä tullissa, mikäli vie tai tuo Ahvenanmaalta yli 175 Euron arvosta tavaraa
- EU-maasta hankittua tavaraa voi viedä Ahvenanmaan kautta, kunhan sitä ei viedä maihin

4. SIIRTYMINEN SCHENGEN -MAASTA TOISEEN

Jos olet menossa Kreikkaan omalla veneellä, varmista kuitenkin voimassa oleva käytäntö.

Muista, että viranomaisilla on aina oikeus tarkistuksiin, eivätkä he voi aina tietää mistä olet tulossa.

5. SIIRTYMINEN SCHENGEN MAASTA TOISEEN EU-MAAHAN, JOKA EI KUULU SCHENGEN -SOPIMUKSEEN TAI EI EU – MAAHAN

Siirryttäessä Schengen -sopimukseen kuulumattomaan maahan alus on velvollinen käymään passintarkastuksessa maahantulon ja maastalähdön yhteydessä. Satamaan tultaessa nostetaan Q -merkkilippu oikeaan saalinkiin. Passintarkastuksessa todetaan, että kaikilla miehistön jäsenillä on tarvittavat asiakirjat. Tulliselvitys tehdään yleensä passintarkastuspaikalla. Passintarkastuspaikka on yleensä merkitty sinipohjaiselle taululle "CUSTOMS" ja/tai "PASSPORT".

Saimaan kanavalle mentäessä on siis käytävä passintarkastuksessa.



6. OSTOKSET ULKOMAILTA

6.1. EU:n alueella matkustavat, tarkista kulloinkin voimassa olevat määräykset

EU -maiden välillä matkustettaessa ei ole osto- eikä tuontirajoituksia, mikäli tavarat tulevat henkilökohtaiseen käyttöön.

Kukin maa voi ottaa käyttöön ohjetasoja, joiden avulla se määrittelee, onko tupakka ja alkoholi tarkoitettu henkilökohtaiseen käyttöön. Tasot ylittävien määrien osalta voidaan pyytää todistamaan, että tavarat on tarkoitettu henkilökohtaiseen käyttöön ja esitettävä ostoperustelut.

Ohjetasojen on oltava vähintään seuraavat (2010):

800 savuketta

400 pikkusikaria

200 sikaria

1 kg irtotupakkaa

10 litraa väkeviä alkoholijuomia

20 litraa väkeviä viinejä

90 litraa viinejä, joista enintään 60 litraa kuohuviiniä

110 litraa olutta

6.2. EU:n ulkopuolelta EU:hun saapuvat:

Mukanaan saa tuoda arvonlisä- valmisteverottomia tuotteita ainoastaan omaan käyttöön seuraavassa luettelossa mainitut määrät (2010). Samoja sääntöjä sovelletaan matkustajiin, jotka tulevat Ahvenanmaalta, Gibraltarilta, Kanaalinsaarilta, Kanariansaarilta tai muilta alueilta, joilla ei sovelleta EU:n arvonlisä- eikä valmisteverosääntöjä.

200 savuketta tai 100 pikkusikaria

50 sikaria tai 250 g irtotupakkaa

1 litra väkeviä alkoholijuomia

2 litraa väkeviä viinejä tai kuohuviinejä

2 litraa kuohumattomia viinejä

50 g parfyymiä

250 ml Eau de toilette

Muita ostoksia voi tehdä enintään 175 euron arvosta. Jotkin jäsenvaltiot ovat laskeneet summan 90 euroon EU:hun saapuvien alle 15 -vuotiaiden osalta.

Jos olet ostanut jotain erityisiä lääkkeitä, selvitä niiden maasta vientimääräykset.

7. VIESTINTÄ

7.1. VHF/DSC -puhelin

VHF/DSC -puhelin on merenkulun kannalta tärkein yhteysväline. Sillä pidetään yhteyttä viranomaisiin sekä satamiin. VHF -puhelin pidetään aina auki veneen ollessa kulussa.

VHF -puhelimesta kuullaan viranomaisten varoitukset (esim. navigointi, tiedotukset, sotaharjoitukset) ja lisäksi säätiedotukset ja hätäviestit (lähin alus on velvollinen auttamaan).

7.2. Matkapuhelimet

Matkapuhelimet toimivat kaikkialla Euroopassa. Matkapuhelimien käyttö ulkomailla on tullut huomattavasti edullisemmaksi EU-säädöksen ansiosta, jossa kansainväliselle verkkovierailulle asetetaan hintakatto eli niin kutsutut eurohinnat, joita ei saa ylittää. Suomesta suomalaiseen puhelimeen ulkomaille soittava maksaa aina saman hinnan kuin soittaisi Suomessa.

EU:n verkkosivustolla (<http://ec.europa/roaming>) luetellaan kaikkien 27 EU-maan



matkapuhelinoperaattoreiden tarjoamat hinnat.

Lähteissä ulkomaanpuheluissa käytetään samaa tunnusta kaikkialla EU:ssa ja se on 00.

Internetiin pääsee lähes joka satamassa olevan WLAN -verkon kautta tai internet -kahviloissa. Satamissa verkon käyttö ei ole aina ilmaista, kuten yleensä on laita internet -kahviloissa.

8. TERVEYDENHUOLTO

Jos EU -maan kansalainen sairastuu äkillisesti tai joutuu tapaturman uhriksi tilapäisen vierailun aikana missä tahansa EU-maassa, Islannissa, Lichtensteinissa, Norjassa tai Sveitsissä hän voi saada sairaanhoitoa ilmaiseksi tai edulliseen hintaan. Tämä järjestelmä koskee vain julkisista varoista rahoitettua terveydenhoitoa ja jokaisella maalla on omat säännöksensä julkisen sairaanhoidon antamisesta. Eräissä maissa hoito on ilmaista, toisissa siitä joutuu maksamaan osan, ja joissakin maissa on ensin maksettava kaikki kulut ja sitten haettava korvausta. Laskut, lääkemääräykset ja kuitit on syytä pitää tallessa. Nykyisin on käytössä eurooppalainen sairaanhoitokortti, jonka tarkoituksena on helpottaa julkisesti rahoitettujen terveydenhoitopalvelujen saamista EU:ssa ja nopeuttaa kulujen korvaamista. Kortin saa paikallisesta sosiaaliturva- tai sairas-vakuutustoimistosta (Suomessa Kela).

Veneellä liikuttaessa sattuu kaikenlaisia pikku tapaturmia ja lääkäriinkään ei aina ihan heti päästä. Veneessä kannattaa siis pitää mukana kunnollinen ensi-apuvälineistö. Ja kuten muittenkin välineiden kohdalla ensiapuvälineitä pitää osata käyttää ja perustaidot tulee hallita. Hyvä tapa oppia ensiaputaidot on käydä ensiapukurssi (EA I) tai kurssit (EA I ja EA II).

Muistilista:

Veneapteekissa voisi olla henkilökohtaisen lääkkeiden lisäksi mm. seuraavaa:

- Kunnollinen ensiapupakkaus ja vielä lisäksi:
- Laastaria, sidetaitoksia, sideharsoa, laastariteippiä
- Rakkolaastari
- Tukisiteitä, urheiluteippiä (venähdyksen hoito: KKK)
- Rasvasiteitä palovammoihin
- Puhdistusainetta, antibioottivoidetta (antibioottikuuri, resepti)
- Ripulilääke, maitohappobakteerit
- Käsihuuhe
- Ripulijuoma lapsille (antibioottikuuri ripuliin, resepti)
- Särky- ja kuumelääke, nuha-, närästys-, ummetuslääke
- Matkapahoinvointilääke
- Kyypakkaus, antihistamiini
- Aurinko-, kortisoni-, perusvoide, hyttyskarkote
- Ja ehkä vielä lääkäriltä reseptillä
 - injektioneeste henkeä uhkaavaan allergiseen reaktioon
 - kovaan kipuun sopiva lääke
 - hammassärkyyn sopiva lääke

Lääkekaapin sisällöstä kannatta keskustella oman lääkärin kanssa.

Pidä lääkekaappi ajan tasalla: täydennä ja poista vanhentuneet lääkkeet.

Jos hankit ulkomailta erikoisempia lääkkeitä, selvitä niihin liittyvät maasta vientimääräykset.



9. NAVIGOINTI

9.1. Reittijakojärjestelmät ja väylät

Euroopan merillä on paikkoja, jossa laivaliikenne on erittäin vilkasta. Laivaliikennettä ohjataan reittijakojärjestelmän avulla. Reittijakojärjestelmät, Traffic Separation Schemes (TSS) on merkitty merikarttoihin. Alle 20 metristen alusten ja kaikkien purjehtivien alusten tulee pysytellä liikennekaistan ulkopuolella tai käyttää sen ja rannikon välistä rannikkoväylää (inshore traffic zones). Atlantin rannikolla vaikuttaa navigointiin vuoroveden korkeus ja vuorovesivirrat.

Niistä on laadittu oma erillinen SPV:n oppimoniste, jossa asia on selvitetty.

- Liikennekaistan ylityksen on tapahduttava kohtisuoraan kaistan yli
- Kuuntele VHF-kanavaa 16
- Jos purjealuksen nopeus purjein on alle 3 solmua käynnistä moottori
- Etenkin vilkasliikenteisissä paikoissa rikkomuksista saattaa seurata rangaistus
- Vuorovesi -navigointi selviää erillisestä SPV:n oppimonisteesta

Varsinaisia veneilyväyliä ei Euroopan rannikoilla ole. Kun saaristo puuttuu ja veden syvyyttä on riittävästi, ei väyliä tarvita.

9.2. Kartat

Vaikka aluksessa olisi GPS -karttaplotteri, ovat paperikartat välttämättömiä. Et ehkä tarvitse niin tarkkoja karttoja kuin aiemmin mutta paperikartat on syytä olla. Hankkimalla kartat etukäteen, on niistä hyötyä matkan suunnittelussa eikä tarvitse matkan aikana niitä etsiskellä. Suomesta saa kaikki tarvittavat kartat. Netistä tilaamalla kartat yleisesti saa merkittävästi halvemmalla.

- Paperikartan koordinaattijärjestelmä ei aina ole sama kuin sähköisissä kartoissa (WGS84). Selvitä itsellesi näiden välinen poikkeama
- Muista erannon muuttuminen
- Osaatko kalibroida lokin!

9.3. AIS - vastaanotin

AIS- vastaanotin on hyvä väline, jolla voi seurata kauppa-alusten liikkeitä. Sähköisen kartan pinnalla näkyy aluksen paikka ja kursorin avulla näkyy aluksen tunnistetiedot, sen suunta ja nopeus sekä MMSI / DSC -numero. AIS ilmoittaa myös ennustetun ajan kohtaamiselle sekä ohitusetäisyyden. Jos oma VHF -puhelimesi on DSC -tyyppiä, voit tarvittaessa olla yhteydessä suoraan kauppa-alukseen tämän MMSI -numerolla. Tämä voi tulla kyseeseen esimerkiksi silloin kun teillä on törmäys vaara ja et ehdi pois alta ja luulet, ettei kauppa-aluksesta sinua ole huomattu. AIS on erittäin suositeltava lisävaruste GPS -plotterin yhteyteen. Jos veneessäsi on AIS -lähetin, käytä sitä vain tilanteen sitä vaatiessa.

9.4. Tutka

Tutka on suositeltava veneen varuste, kun liikutaan pimeällä ja huonoissa näkyvyysolosuhteissa. Tutkalla, jossa on MARPA -ominaisuus, voit helposti seurata yöllä mm. kalastusalusten liikkeitä rannikkovesillä. Kalastusalukset eivät kulje saamaan suuntaan samalla nopeudella pitkiä aikoja, kuten kauppa-alukset, vaan ne sukkuloivat ristiin rastiin ja välillä pysähtyen.



9.5. IPTS viestit

International Port Traffic Signals on liikennevalojärjestelmä, jolla ohjataan satamiin menoa ja lähtöä. Sitä käytetään myös silta- ja sulkuliikenteessä

- o kolme vilkkuvaa punaista: kaiken liikenteen pysähdyttävä
- o kolme punaista: eteneminen kielletty
- o kolme vihreää: eteneminen sallittu
- o kaksi vihreää, alimmaisena valkoinen: eteneminen sallittu molempiin suuntiin
- o kaksi vihreää, keskellä valkoinen: eteneminen sallittu erityisohjeiden jälkeen (VHF, kovaääninen, tms.)
- o keltainen valokieltoviestien 2. ja 5. sivulla: kieltö ei koske aluksia, jotka voivat navigoida pääväylän sivulla

9.6. Sotilasalueet

Euroopan rantavaltioilla on merialueita, joilla armeija harjoittelee. Alueet on merkitty karttoihin. On paikkoja, joissa ei saa koskaan liikkua ja alueita, joiden läpi saa kulkea, kun harjoituksia ei ole. Alueet saattavat ulottua hyvinkin kauas rannikolta. Näistä harjoituksista tiedotetaan VHF -puhelimien kautta, mutta niistä voi olla vaikea saada selvää. Kun haluaa välttyä viranomaisaluksen ohjaukselta, kannattaa ennen satamasta lähtöä samalla kun tarkistaa satamakonttorista sään, selvittää myös onko seuraavalla etapilla armeijan harjoituksia.

9.7. Kalastajat ja kalanpyydykset

Kalanpyydyksiä on rannikoilla paikoittain erittäin paljon. Erityisesti näin on Portugalissa ja Espanjan Atlantin puoleisella rannikolla. Pyydykset, jotka ovat yleensä pohjaverkkoja on merkitty lipuilla. Lippuja on usein niin paljon, ettei voi tietää missä välissä verkot kulkevat. Toisaalta ne ovat niin syvällä, ettei itse verkoista mitään vaaraa olekaan. Vaara on se, että ajetaan lipun yli ja verkon nostoköysi tarttuu potkuriin.

Pimeässä verkkolippuja on ihan mahdoton nähdä. Niitä voi yrittää välttää ajamalla sellaisella etäisyydellä rannikosta missä lippuja ei ole. Eli vesi on syvä.

Espanjan rannikolla ja muutamain paikoin Välimerelläkin on tonnikalan pyyntialueita.

Nekin on merkitty karttaan. Tonnikalaverkot ulottuvat pintaan eli nämä alueet on kierrettävä. Tonnikaloja saa pyytää vain tiettyyn aikaan, joten muulloin merkityllä alueella voi kyllä liikkua.

9.8. Sisävedet

Euroopan joilla ja sisävesillä ovat voimassa CEVNI säännökset. Satama-kirjoissa on maininta mahdollisista kansallisista poikkeamista näihin

sääntöihin. Eräissä maissa edellytetään, että veneessä on maan omalla kielellä oleva CEVNI -säännöstö veneessä.

SPV järjestää CEVNI -kursseja ja tutkinnon, jonka suorittuaan saa kansainvälisen huviveneenkuljettajan lupakirjaan sisävesille välttämättömän I -merkinnän.

9.9. Sää

Sää määrää monesti, miten matkamme edistyy. Sääennuste tulee aina olla tiedossa, kun merelle lähdetään. Satamakirjoissa on selvitetty maakohtaisesti, mistä sää tiedotuksia saa.

Sään kannalta vaarallisia alueita ovat esimerkiksi pitkät ylitykset kuten Biskajan lahti. Kun sää muuttuu pahaksi, voi lähimpään satamaan olla yli vuorokauden matka, joka kelistä johtuen vielä pitenee. Voimakkaan vuorovesivirran alueet voivat myös olla vaarallisia etenkin, jos siihen yhdistyy kova tuuli virran vastakkaiselta suunnalta.



Merikarttoihin on myös merkitty paikkoja, joissa virrat voivat aiheuttaa ikäviä pyörteitä, jotka saattavat pienille veneille olla vaarallisia.

Muistilista:

- o huomaa, että Euroopassa on erittäin pitkä rantaviiva ilman ainuttakaan saarta, joka tarjoaisi suojaa. Suojaa saa vain satamista ja nekin voivat olla suljettuja kovalla tuulella. Satamaan meno tai lähtö saattaa olla vaarallinen
- o VHF, NAVTEX, internet, GSM-puhelin, radio
- o selvitä kanavat, taajuudet, puhelin ja SMS numerot ja www -osoitteet esim. satamakirjoista
- o Satamakonttorin seinällä on yleensä seuraavien päivien sääennuste

10. MERIPELASTUS

Satamakirjoissa selvitetään alueen meripelastus. VHF kanavalla 16 ensisijainen avunpyyntö.

Muistilista:

- o kuuntele jatkuvasti kanavaa 16
- o harkitse hätälähtetimen hankintaa
- o kauempana rannasta satelliittipuhelin tai MF- tai HF -radio
- o rannikolla toimii myös matkapuhelin. Yleinen hätäpuhelinnumero on kaikissa EU-maissa 112, muut erikoisnumerot löydät satamakirjasta.

11. LIPUTUS ULKOMAILLA

SPV :n veneilijän lippukirjassa sekä veneilijän vuosikirjassa (julkaisu lopetettu 2016) on julkaistu huvialusten lippuohje. Suomessa ja pohjoismaissa liputetaan 8-21 välisenä aikana ja aina kulussa ollessa. Kansainvälisesti yleinen tapa on liputtaa auringon noususta auringon laskuun ja jopa yölläkin, jos vene on miehitetty.

Muistilista:

- o Suositeltavin tapa liputtaa on ”maassa maan tavalla”
- o Suomen rajojen ulkopuolella tulisi käyttää Suomen lippua veneily-yhdistyksen lipun asemasta
- o Vieraan maan satamaa lähestyessä nostetaan maston oikean puoleisen saalingin alle tai vastaavaan paikkaan kohteliaisuuslippuna isäntämaan lippu.
- o Kohteliaisuuslipun tulee aina olla ylempänä Suomen lippua
- o Huolehdi, että lippusi on puhdas ja ehjä

12. LUONNONSUOJELUALUEET JA YMPÄRISTÖ

Satamakirjat esittelevät eri maiden luonnonsuojelualueet ja niihin liittyvät käyttäytymissäännöt. Suomalainen jokamiehenoikeus ei päde muualla Euroopassa. Siksi on syytä seurata muiden käyttäytymistä, ellei satamakirjassa ole erikseen muuta mainittu. Se pätee kaikkialla, että veteen ei jää muuta kuin vanavesi. Satamissa on varattuna jätesäiliöt veneilijöitä varten. Useimmissa paikoissa kuitenkin kaikki jätteet ovat samanarvoisia ja laitetaan samaan astiaan. Jäteöljylle ja akuille löytyy kyllä paikka. Suomi lienee tällä hetkellä niitä harvoja maita, joissa on tyydyttävästi tarjolla paikkoja, johon septitankin voi tyhjentää. Atlantin ja Välimeren rannikolla ei septitankin tyhjennyspaikkoja vielä juuri löydy eikä veneissä yleensä ole septitankkeja.



13. SATAMAAN SAAPUMINEN, KIINNITTYMINEN JA ILMOITTAUMINEN

Seuraavassa on suositeltava tapa toimia. Kokemus opettaa ja eri maissa ja satamissa on hieman poikkeavia käytäntöjä.

Muistilista:

- Ota yhteyttä valitsemaasi satamaan VHF -puhelimella tai kännykällä hyvissä ajoin ennen saapumista ja tarkista löytyykö sieltä sinulle sopiva paikka (kanavat ja numerot löytyvät satamakirjoista). Sinulta kysytään veneen nimi ja mitat
- Sataman suulla ota uudestaan yhteyttä mielellään VHF -puhelimella satamaan ja kerro, että olet saapunut. VHF -kanavan numero on yleensä näkyvillä sataman suulla. Voi myös olla, että olet jo aiemmin otetun yhteyden aikana saanut ohjeen, miten toimia satamaan saavuttaessa. Englannilla yleensä pärjää. Ranskassa voi olla vaikeuksia, kun satamakirjoissa ei ole foneettisia ääntämisohjeita ja ranskalaiset eivät aina "suostu" ymmärtämään meidän huonoa ranskan lausumista. Muutamia eri kielten kohteliaisuuksia kannattaa opetella
- Toimi annettujen ohjeiden mukaan
Kiinnity odotuslaituriin ja ilmoittaudu satamakonttorissa, jossa saat tietää paikkasi. Tarvittaessa joku tulee avustamaan kiinnittymisessä
Aja sinulle osoitetulle paikalle ja kiinnity. Tarkkaile laitureita, sillä joku saattaa olla osoittamassa sinulle paikkaa.
Kumivene saattaa tulla sinua vastaan ja osoittaa paikan, kun kerrot veneesi pituuden
Vaikka et saisikaan mitään ohjeita, saattaa silti joku olla sinulle paikkaa osoittamassa. Henkilökunta kuulee kutsusi, mutta eivät ymmärtää muuta kun, että haluat paikan ja osittavat sen sinulle viittilöimällä

Kiinnittyminen pohjoismaissa ja Baltiassa Itämeren alueella tapahtuu yleensä peräpoijuun keula rantaan päin. Saksassa ja Tanskassa ovat paalukiinnitykset yleisiä. Atlantin rannikolla vuorovesialueella kiinnitytään aina vuoroveden mukana nouseviin ja laskeviin laitureihin aisapaikoille tai kyljittäin.

Välimerellä satamissa on tyypillisesti moorings -köydet: Vene ajetaan perä tai keula edellä laitureihin. Rannalla oleva satamamies ottaa vastaan keula- tai peräköytesi ja nostaa vedestä köyden, joka joku miehistön jäsen juoksuuttaa veneen toiseen päähän ja kiinnittää. Näitä köysiä on yleensä kaksi, yksi veneen kummakin puolella. Lähtiessä moorings -köydet irrotetaan ja pudotetaan veteen. On odotettava moorings -köyden vajoamista ennen kuin kytketään vaihde päälle.

Varaudu siihen, että ollessasi kylkiinnityksessä saattaa aamulla olla useampiakin veneitä kylkeesi kiinnittyneenä. Jos olet sisimpänä, kerro muille reilusti, milloin haluat lähteä. Kaverit siirtävät veneensä kiltisti eikä temppe ole mitenkään vaikea. Opettele se etukäteen.

Mikäli aiot ankkuroitua luonnonsatamaan, on syytä muistaa, että kotimainen jokamiehenoikeus ei päde muualla. Luonnonsuojelualueet ovat yleensä merkitty merikorttiin. Satamakirjat antavat näissäkin ohjeita mitä saa tehdä ja mitä ei.

14. SATAMASSA

Kun vene on kiinnitetty, ilmoittaudutaan satamatoimistossa. Normaalisti vaaditaan kaikkien miehistön jäsenten passit (vaikka henkilötodistustenkin pitäisi riittää), venetodistus ja vastuuvakuutuksen voimassaolon osoittava dokumentti. Viron liikenteestä aiemmin tutuksi tullutta lomaketta "ilmoitus"-aluksesta ei kysytä. Vastaavat tiedot joudut kyllä kirjaamaan satamakonttorissa annetulle lomakkeelle tai konttorin väki siirtää tietosi venetodistuksesta ja passeista suoraan tietokoneelle.

Satamissa on yleensä aina saatavissa sähköä ja vettä. Polttoainettakin saa useimmissa satamissa.



Muistilista:

- Varaa oma vesiletku ja useampia erilaisia liitoskappaleita. Laiturilla ei välttämättä ole letkuja ja jos on niin niiden puhtaudesta ei voi olla varma
- Sähköpistokkeet ovat yleensä 16A tai 25A euronormin mukaisia. Varaa sovituskappaleita mukaan.
- Maksun voit yleensä suorittaa tullessa tai lähtiessä. Älä jätä maksamatta, sillä seuraavassa satamassa saattaa sinua odottaa virkamies!
 - Satamamaksuissa on melkoisia vaihtelua. Hinta perustuu pituuteen. Kun veneen pituus ylittää 12 metriä nousee satamamaksu tyyppillisesti 30%

Useimmissa satamissa on vartiointi läpi vuorokauden ja voit turvallisesti tutustua lähiympäristön nähtävyyksiin. Italiassa on alueita ja eräitä satamia, joiden kanssa on syytä olla varovainen.

Sataman kanssa voitte sopia myös veneen säilytyksestä vedessä tai maissa.

15. VENEENHUOLTO

Kaikissa satamissa on yleensä mahdollista saada apua veneen huollossa ja ainakin pienissä korjauksissa. Purjeneulomoita löytyy myös lähes kaikista satamista.

Päivittäistä veneen huoltoa on veneen pesu etapin jälkeen, jos merenkäynti on kantta kastellut. Atlantin ja Välimeren vesi on varsin suolaista ja suola saa ruostumattomankin teräksen pian ruskettumaan.

Jos olet liikkeellä purjeveneellä, on mastossa syytä käydä säännöllisesti tarkastamassa, että kaikki on kunnossa.

Pidä huoltokirjaa ainakin veneesi tärkeimmistä huoltokohteista käyttötuntien, ajan tai matkan mukaan.